

NỘI DUNG ÔN TẬP

A. LÝ THUYẾT

Bài 1: CHÍ CÔNG VÔ TƯ:

*** Khái niệm:**

- CCVT là phẩm chất đạo đức của con người, thể hiện sự công bằng, không thiên vị, giải quyết công việc theo lẽ **phải, xuất phát từ lợi ích chung và đặt lợi ích chung lên trên lợi ích cá nhân. (biểu hiện)**

*** Ý nghĩa:**

- Đem lại lợi ích cho tập thể và cộng đồng XH
- Góp phần làm cho đất nước thêm giàu mạnh, XH công bằng, dân chủ, văn minh.
- Được mọi người tin cậy và kính trọng.

*** Rèn luyện:**

- Cần có thái độ ủng hộ, quý trọng người có CCVT.
- Phê phán những hành động vụ lợi cá nhân, thiếu công bằng trong giải quyết công việc.

Bài 2: TỰ CHỦ:

*** Khái niệm:**

- **Tự chủ** là làm chủ bản thân, *(luôn ý thức được những gì mình đang làm và biết tự điều chỉnh hành vi cho phải, cho đúng mực).*

*** Biểu hiện:**

- Là người làm chủ được những suy nghĩ, tình cảm và hành vi của mình trong mọi hoàn cảnh, tình huống.
- Luôn có thái độ bình tĩnh tự tin và biết tự điều chỉnh hành vi của mình.

*** Ý nghĩa:**

- Là một đức tính quý giá.
- Làm cho con người biết sống một cách đúng đắn và biết cư xử có đạo đức, có văn hoá.
- Giúp ta đứng vững trước những tình huống khó khăn và những thử thách, cám dỗ.

*** Rèn luyện:**

- Tập suy nghĩ kỹ trước khi hành động.
- Cần xem lại thái độ, lời nói, hành động của mình là đúng hay sai sau mỗi việc làm, và kịp thời rút kinh nghiệm, sửa chữa.

Bài 3: DÂN CHỦ VÀ KỈ LUẬT:

*** Khái niệm:**

- **Dân chủ** là mọi người làm chủ được công việc của tập thể và XH; Mọi người phải được biết, cùng được tham gia bàn bạc; Góp phần thực hiện và giám sát những công việc chung của tập thể hoặc XH có liên quan đến mọi người, cộng đồng và đất nước.

- Kỷ luật là phải tuân theo những quy định chung của cộng đồng hoặc của một tổ chức XH, nhằm tạo ra sự thống nhất hành động để đạt chất lượng, hiệu quả trong công việc.

- Quan hệ: Dân chủ tạo cơ hội để mọi người thể hiện và phát huy được sự đóng góp của mình vào việc chung Kỷ luật là điều kiện đảm bảo cho dân chủ được thực hiện có hiệu quả.

*** Ý nghĩa:**

- Tạo ra sự thống nhất cao về nhận thức ý chí và hành động của mọi người.

- Tạo cơ hội cho mọi người phát triển, xây dựng được quan hệ XH tốt đẹp.

- Nâng cao hiệu quả, chất lượng lao động, tổ chức tốt các hoạt động XH.

*** Rèn luyện:**

- Cần tự giác chấp hành kỷ luật.

- Cán bộ lãnh đạo và tổ chức XH phải có trách nhiệm tạo điều kiện để mọi người phát huy dân chủ.

Bài 4: BẢO VỆ HÒA BÌNH:

*** Khái niệm:**

- **Hòa bình** là tình trạng không có chiến tranh hay xung đột vũ trang; là mối QH hiểu biết, tôn trọng, bình đẳng và hợp tác giữa các QG – DT, giữa con người với con người, là khát vọng của toàn nhân loại.

*** Biểu hiện của bảo vệ hòa bình:**

+ Giữ cuộc sống XH bình yên.

+ Dùng thương lượng, đàm phán để giải quyết mọi mâu thuẫn, xung đột giữa các DT, tôn giáo và QG.

+ Không để xảy ra chiến tranh hay xung đột vũ trang.

*** Ngăn chặn chiến tranh, bảo vệ hoà bình:** là trách nhiệm của tất cả các QG, DT và toàn nhân loại.

*** Rèn luyện:**

- Nhân dân ta rất thấu hiểu những giá trị của hòa bình; đã, đang và sẽ tích cực tham gia vào sự nghiệp đấu tranh vì hòa bình và công lý trên TG.

- Xây dựng mối quan hệ tôn trọng, bình đẳng, thân thiện giữa con người với con người.

- Thiết lập mối quan hệ hiểu biết, hữu nghị, hợp tác giữa các DT và QG trên TG.

- Cần được thể hiện ở mọi nơi, mọi lúc, trong các mối quan hệ và giao tiếp hằng ngày giữa con người với con người.

Bài 5: TÌNH HỮU NGHỊ GIỮA CÁC DÂN TỘC TRÊN THẾ GIỚI:

*** Khái niệm:**

- **Tình hữu nghị giữa các DT trên TG** là QH bè bạn thân thiện giữa nước này với nước khác. Ví dụ: *Quan hệ Việt – Lào; VN – CPC, VN – Cu-ba,*

*** Ý nghĩa:**

- Tạo cơ hội và điều kiện để các nước, các dân tộc cùng hợp tác phát triển nhiều mặt: Kinh tế, văn hoá, giáo dục, y tế, khoa học, kỹ thuật, ...

- Tạo sự hiểu biết lẫn nhau, tránh gây mâu thuẫn, căng thẳng dẫn đến nguy cơ chiến tranh.

*** Đảng và nhà nước ta:** luôn thực hiện chính sách đối ngoại hoà bình, hữu nghị với các DT, các QG khác trong khu vực và trên TG => Làm cho TG hiểu rõ hơn về đất nước, con người, công cuộc đổi mới của Việt Nam, về đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước ta => Tranh thủ được sự đồng tình, ủng hộ và hợp tác ngày càng rộng rãi của TG đối với Việt Nam.

*** Rèn luyện:**

- Cần có trách nhiệm phải thể hiện tình đoàn kết, hữu nghị với bạn bè và người nước ngoài.

- Cần có những thái độ, cử chỉ, việc làm và sự tôn trọng, thân thiện trong cuộc sống hằng ngày.

Bài 6: HỢP TÁC CÙNG PHÁT TRIỂN:

*** Khái niệm:**

- Hợp tác là cùng chung sức làm việc, giúp đỡ hỗ trợ lẫn nhau trong công việc, lĩnh vực nào đó vì mục đích chung.

*** Nguyên tắc hợp tác:**

- Dựa trên cơ sở bình đẳng;

- Hai bên cùng có lợi;

- Không làm phương hại đến lợi ích người khác.

*** Đảng và nhà nước ta:** Đã và đang tham gia hợp tác có hiệu quả với nhiều QG và tổ chức quốc tế trên nhiều lĩnh vực: Kinh tế, văn hoá, giáo dục, y tế,...; Luôn coi trọng việc tăng cường hợp tác với các nước XHCN, các nước trong khu vực và trên TG.

*** Nguyên tắc:**

- Tôn trọng độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ;

- Không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau.

- Bình đẳng và cùng có lợi.

- Không dùng vũ lực, đe dọa dùng vũ lực;

- Giải quyết các bất đồng và tranh chấp bằng thương lượng hoà bình.

- Phản đối mọi âm mưu và hành động gây sức ép, áp đặt và cường quyền.

*** Rèn luyện:**

- Cần phải rèn luyện tinh thần hợp tác với bạn bè và mọi người xung quanh.

- Hợp tác trong học tập, lao động, hoạt động tập thể và hoạt động xã hội.

Bài 7: KẾ THỪA VÀ PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG TỐT ĐẸP CỦA DÂN TỘC:

*** Khái niệm:**

- Truyền thống tốt đẹp của dân tộc là những giá trị tinh thần (những tư tưởng, đức tính, lối sống, cách ứng xử đẹp, ...) hình thành trong quá trình lịch sử lâu dài của dân tộc được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.

*** Dân tộc ta có những truyền thống đáng tự hào:**

- Yêu nước, bất khuất chống giặc ngoại xâm; Đoàn kết, nhân nghĩa, cần cù lao động.

- Hiếu học, tôn sư trọng đạo, hiếu thảo

- Về văn hóa: Tập quán tốt đẹp, cách ứng xử mang bản sắc VH VN;

- Về nghệ thuật: Nghệ thuật chèo tuồng, làn điệu dân ca, ...

*** Ý nghĩa:** Truyền thống tốt đẹp của dân tộc là vô cùng quý giá.

→ Góp phần tích cực vào quá trình phát triển của dân tộc và mỗi cá nhân.

*** Rèn luyện:**

- Cần tự hào, gìn giữ, bảo vệ, kế thừa và phát huy truyền thống tốt đẹp của DT.

- Lên án và ngăn chặn những hành vi làm tổn hại đến truyền thống dân tộc.

Bài 8: NĂNG ĐỘNG VÀ SÁNG TẠO:

*** Khái niệm:**

- Năng động là tích cực, chủ động, dám nghĩ, dám làm.

- Sáng tạo là say mê nghiên cứu, tìm tòi để tạo ra những giá trị mới về VC, TT hoặc tìm ra cái mới, cách giải quyết mới mà không bị gò bó, phụ thuộc vào những cái đã có.

*** Biểu hiện người năng động, sáng tạo:** Luôn say mê, tìm tòi, phát hiện và linh hoạt xử lý các tình huống trong học tập, lao động, công tác, ... nhằm đạt kết quả cao.

*** Ý nghĩa:**

- Là phẩm chất rất cần thiết của người lao động trong XH hiện đại.

- Giúp con người có thể vượt qua ràng buộc của hoàn cảnh, rút ngắn thời gian để đạt được mục đích đề ra một cách nhanh chóng và tốt đẹp; Giúp con người làm nên những kì tích vẻ vang.

- Mang lại niềm vinh dự cho bản thân, gia đình và đất nước.

*** Rèn luyện:**

- Cần tìm ra cách học tốt nhất cho mình.

- Tích cực vận dụng những điều đã biết vào cuộc sống.

Bài 9: LÀM VIỆC CÓ NĂNG SUẤT, CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ:

*** Khái niệm:**

- Làm việc có năng suất, chất lượng hiệu quả là tạo ra được nhiều sản phẩm có giá trị cao về cả nội dung và hình thức trong một thời gian nhất định.

*** Ý nghĩa:**

- Là yêu cầu đối với người lao động trong sự nghiệp CNH – HĐH.

- Góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống của mỗi cá nhân, gia đình và XH.

*** Rèn luyện:**

- Phải tích cực nâng cao tay nghề, rèn luyện sức khỏe, lao động một cách có tự giác.

- Có kỉ luật và luôn năng động, sáng tạo.

B. LUYỆN TẬP

1. Các bài tập trong sách giáo khoa

2. Một số bài tập xử lý tình huống

Bài 1:

Hoa đang là sinh viên , cô được sinh ra trong gia đình nghèo nhưng hiếu học ở một làng quê nghèo chiêm trũng. Cô luôn thấy xấu hổ vì điều này nên không bao giờ muốn nói về gia đình và quê hương mình. .

1. Em có suy nghĩ gì về quan điểm và thái độ của Hoa?

2. Qua câu chuyện trên, em có suy nghĩ như thế nào về việc giữ gìn và phát huy truyền thống dân tộc?

Gợi ý:

- Thái độ của Hoa là tiêu cực, cần phê phán vì dù gia đình có nghèo nhưng vẫn nuôi Hoa ăn học, quê hương có nghèo nhưng vẫn có nhiều truyền thống đáng tự hào.

- Nếu là Hoa em sẽ cố gắng học thật tốt để sau này đem hết khả năng và tri thức góp phần xây dựng giúp cho quê hương thoát nghèo .

* Quan điểm về truyền thống:

- Là những giá trị tốt đẹp được hình thành trong quá trình lịch sử và được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.

- Mỗi chúng ta phải giữ gìn và phát huy truyền thống vì đó là cội rễ, là bản sắc, là sức mạnh của mỗi dân tộc.

- Phê phán, ngăn chặn những hành vi làm tổn hại đến những truyền thống tốt đẹp của dân tộc.

Bài 2:

Nam và Lâm cùng học một lớp, do nghi ngờ Lâm nói xấu mình nên Nam đã chửi và đánh Lâm ngay trong lớp học làm cho Lâm bị chảy máu đầu, trong khi đó các bạn ở lớp lại đứng reo hò cổ vũ.

a. Nhận xét của em về hành vi của Nam và các bạn trong lớp Nam?.

b. Theo em, hành vi của Nam vi phạm những gì?

c. Nếu em là bạn của Nam , khi chứng kiến cảnh đó em sẽ xử sự như thế nào?

Gợi ý:

a. Nhận xét được việc làm của Nam và các bạn là sai vì Nam chưa tìm hiểu kĩ có đúng bạn nói xấu mình không mà đã chửi bạn và đánh bạn. Còn các bạn trong lớp nhìn thấy thế lại không can ngăn lại còn reo hò cổ vũ:

b. Nhận xét được hành vi của Nam là vừa vi phạm kỉ luật vừa vi phạm pháp luật:

+ Đánh nhau trong trường là vi phạm kỉ luật học sinh

+ Chửi nhau, đánh nhau là vi phạm pháp luật về quyền được pháp luật bảo hộ về thân thể, tính mạng, sức khỏe, danh dự và nhân phẩm của công dân. Điều đó được quy định tại điều 71- Hiến pháp 1992: “Công dân có quyền bất khả xâm phạm về thân thể, được pháp luật bảo hộ về tính mạng, sức khỏe, danh dự và nhân phẩm.”

c. Nêu cách xử sự của bản thân như: Can ngăn bạn không nên đánh nhau, không được reo hò, cổ vũ vì đây là hành vi thiếu trách nhiệm, vô cảm, không quan tâm đến bạn bè.

- Nhanh chóng báo cáo cho thầy cô biết để kịp thời xử lý...

--- HẾT ---